Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:

Onderwerp
Kadernota 2023

Voorstel
De gemeenteraad besluit:
In te stemmen met de kadernota 2023 en in het bijzonder met:

1. De verwerking van de vaststaande ontwikkelingen en dit te dekken binnen de beschikbare ruimte in de huidige begroting:
    a. Autonome en onomkeerbare ontwikkelingen exploitatie, zie toelichting argument 2.2
    b. Autonome en onomkeerbare ontwikkelingen investeringen, zie toelichting argument 2.3

2. Bij de uitwerking van de belastingmaatregelen 2024:
    a. de besloten verhogingen voor de OZB in 2024 niet door te voeren:
        - woningen (3,5% ad € 0,7 mln.);
        - niet-woningen (1% ad € 0,4 mln.)
    b. de tijdelijke verlaging van de hondenbelasting ad € 0,4 mln. in 2024 te continueren.

    en dit te dekken uit het jaarrekeningresultaat 2022 (€ 1,2 mln.) en de niet-ingezette vouchergelden (€ 0,3 mln).

Inleiding
In de kadernota doen wij een voorstel voor de uitvoeringsagenda voor deze bestuursperiode, bestaande uit de inhoudelijke speerpunten en de bijbehorende financiële kaders. Inhoudelijk borduurt de kadernota voort op de Toekomstvisie 2030, het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' en de Uitvoeringsafspraken. Ontwikkelingen met betrekking tot bestaand beleid (wettelijke taken/ basistaken) verwerken wij in onze tussentijdse rapportages 2023 en de begroting 2024.

De inhoudelijke vertaling van de kadernota keert elk jaar terug in onze begrotingscyclus, te beginnen met de begroting 2024. Naast inhoudelijke kaders geeft de kadernota ook financiële kaders voor de uitwerking van de begroting 2024. Deze kaders beogen onze financiën duurzaam op

Burgemeester, mr. J.Th.C.M. Verheijen	Gemeentesecretaris, J.A.M. Heesen

orde te houden en te voorzien in een weerbare en wendbare financiële positie.

Beoogd effect

Deze kadernota geeft richting aan de uitvoeringsagenda voor deze bestuursperiode, in termen van inhoudelijke speerpunten en (financiële) randvoorwaarden.

Argumenten

1.1 *Vaststaande ontwikkelingen bestaan uit autonome ontwikkelingen en onomkeerbare ontwikkelingen.*
Autonome ontwikkelingen zijn onvermijdbaar en onuitstelbaar. Wij verwerken deze ontwikkelingen wanneer ze zich voordoen. Onomkeerbare ontwikkelingen hebben betrekking op reeds in gang gezette activiteiten die niet meer zijn te stoppen. We maken af, waarmee we zijn begonnen. Aan deze afronding zijn meerkosten verbonden.

1.2 *Bij het maken van keuzes kijken we naar onze speerpunten. Deze speerpunten bestaan uit omkeerbare ontwikkelingen, uitvoering van aangenomen moties en amendementen en doelen uit het coalitieakkoord en uitvoeringsafspraken.*
Kijkend naar de veerkracht van onze financiële positie en de uitvoeringskracht van onze organisatie is het onmogelijk alles (gelijktijdig) te realiseren. We maken deze bestuursperiode keuzes gebaseerd op de uitvoeringsprincipes en rekening houdend met genoemde krachten.

2.1 *We vertalen de uitvoeringsprincipes passend binnen de financiële ruimte in onze begroting.*
De financiële consequenties van de vaststaande ontwikkelingen zijn een gegeven en hard te kwantificeren. Daarom stellen we voor deze ontwikkelingen nu in ons begrotingsbeeld te verwerken.

2.2 *De (meer)kosten gekoppeld aan de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen kunnen we binnen de beschikbare exploitatieruimte opvangen.*

Autonome en onomkeerbare ontwikkelingen exploitatie *bedragen x € 1.000*				
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Overige ontwikkelingen				
Autonoom	5.750	750	750	750
Onomkeerbaar	1.050	750	550	250
Totaal overige ontwikkelingen	***6.800***	***1.500***	***1.300***	***1.000***
Dekkingsrichtingen				
Voordelige begrotingssaldi	8.900	12.000	900	900
Inzet incidentele ruimte			400	100
Saldo dekkingsrichtingen	***8.900***	***12.000***	***1.300***	***1.000***
Saldo	**2.100**	**10.500**	**-**	**-**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij de exploitatiegevolgen van de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen binnen de beschikbare exploitatieruimte, bestaande uit de voordelige begrotingssaldi, kunnen opvangen. De incidentele tekorten in de jaarschijven 2026 en 2027 van respectievelijk € 0,4 mln en € 0,1 mln. vangen we op met de beschikbare incidentele middelen. Voor een toelichting op de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen verwijzen wij naar het onderdeel financiële veerkracht in de kadernota.

2.3 *De (meer)kosten gekoppeld aan de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen kunnen we binnen de beschikbare exploitatieruimte opvangen.*

Autonome en onomkeerbare ontwikkelingen investering *bedragen x € 1.000*					
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	totaal
Overige ontwikkelingen					
Autonoom	5.400	-	-	-	5.400
Onomkeerbaar	800	100	900	-	1.800
totaal overige ontwikkelingen	***6.200***	***100***	***900***	**-**	***7.200***
Investeringsruimte voor nieuw beleid	***7.500***				***7.500***
Saldo dekking overige ontwikkelingen	1.300	-100	-900	-	300
Prijsstijgingen					
Onomkeerbaar	4.200	400	-	-	4.600
totaal prijsstijgingen	***4.200***	***400***	**-**	**-**	***4.600***
Extra krediet voor het opvangen van prijsstijginge	***4.300***	***5.500***			***9.800***
SaLdo dekking prijsstijgingen	100	5.100	-	-	5.200

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij de investeringsgevolgen van de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen per saldo binnen de beschikbare investeringsruimte voor nieuw beleid kunnen opvangen. De effecten van prijsstijgingen op met name de onomkeerbare ontwikkelingen vangen wij op uit de extra kredietruimte die wij in de begroting 2023 voor het opvangen van prijsstijgingen op lopende investeringen hebben opgenomen. Na verwerking van deze prijsstijgingen resteert nog € 5,2 mln. krediet voor het opvangen van prijsstijgingen op onze projectenportefeuille. Voor een toelichting op de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen verwijzen wij naar het onderdeel financiële veerkracht in de kadernota.

2.4 *De financiële vertaling van de speerpunten vindt plaats in het vervolg van de P&C-cyclus*
Na verwerking van de autonome en onomkeerbare ontwikkelingen zien we dat de beschikbare investeringsruimte binnen de huidige begroting nagenoeg volledig is aangewend. In de exploitatie beschikken we daarentegen over incidentele ruimte. Dit betreft de resterende voordelige begrotingssaldi in de jaarschijven 2023 tot en met 2025. Aangevuld met incidentele middelen uit het jaarrekeningresultaat na bestemming en het restant van de reservering coronamiddelen. Binnen deze financiële ruimte kunnen we onze speerpunten realiseren.

In de voorbereiding van de begroting onderzoeken we hoe we de financiële ruimte kunnen vergroten. Dit doen we onder andere door onderzoek te doen naar reële doelen/ plannen en ramingen in onze begroting door:

- het toetsen van (nieuw) beleid op uitvoerbaarheid / planning (reële plannen);
- het toetsen van aannames bij open eind regelingen (reële begroting);

- Het beoordelen of er sprake is van structurele onderuitputting in de jaarrekeningen (reële begroting);
- Het beoordelen van de beïnvloedbaarheid van de begroting door na te gaan of en in hoeverre bestaande middelen anders kunnen worden ingezet.

Daarnaast zal op basis van de vertaling van de Voorjaarsnota van het Rijk in de mei- en septembercirculaire 2023 blijken welke structurele middelen het Rijk aan gemeenten beschikbaar stelt.

Uit de toelichting bij argument 2.3 blijkt dat de vrije investeringsruimte nagenoemd volledig is aangewend. In de voorbereiding van de begroting onderzoeken we de mogelijkheden om incidentele exploitatieruimte om te zetten in investeringsruimte.

2 *We geven uitvoering aan de aangenomen raadsmoties 'gefaseerd afschaffen van de hondenbelasting' en 'Heroverwegen verhoging lokale lasten'.*
Dit gebeurt incidenteel, door in 2024 de eerder besloten verhogingen voor de OZB (woningen en niet-woningen) niet door te voeren. Tevens stellen we voor de tijdelijke verlaging van de hondenbelasting in 2024 te continueren. We nemen dit mee bij de uitwerking van de belastingvoorstellen 2024. Voor de dekking van dit voorstel stellen we voor een relatie te leggen met de resultaatbestemming in de jaarrekening 2022 (indicatie € 1,2 mln.) en de niet ingezette vouchergelden (€ 0,3 mln.). In onderstaand overzicht hebben wij de financiële gevolgen hiervan samengevat:

Lokale lasten - incidenteel	2024
OZB niet-woningen (1%)	400
OZB woningen (3,5%)	700
Hondenbelasting (50%)	400
Benodigd	**1.500**
Indicatie dekkingsrichtingen	
restant vouchergelden	300
bestemming jaarrekeningresultaat	1.200
Saldo dekkingsrichtingen	**1.500**
saldo	**0**

Kanttekeningen
Niet van toepassing.

Inclusie
De kadernota is een compact strategiedocument met begrijpelijke teksten. Dit document maken wij voor iedereen toegankelijk. Deze kadernota borduurt voort op de Toekomstvisie 2030, coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' en de Uitvoeringsafspraken. Passend binnen de totstandkoming van de Toekomstvisie 2030 en de doelen en ambities uit het

coalitieakkoord (institutionele veerkracht) is actieve participatie door inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen een leidend principe.

Duurzaamheid

In deze kadernota wordt de inhoudelijke lijn uit de Toekomstvisie 2030, het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' en de Uitvoeringsafspraken consistent voortgezet. In deze nota wordt richting gegeven aan de inhoudelijke speerpunten en de financiële kaders voor het restant van de bestuursperiode 2023-2026. Op deze manier blijven wij werken aan een Sittard-Geleen waar het mooi (samen) leven, wonen en werken is. En beogen wij aan de hand van de financiële kaders onze financiële positie duurzaam op orde te houden.

Financiën

De financiële consequenties van de vaststaande ontwikkelingen, bestaande uit autonome en onomkeerbare ontwikkelingen, verwerken wij nu binnen de beschikbare ruimte in de bestaande begroting. De financiële en inhoudelijke verwerking van de speerpunten vertalen wij in de begroting 2024 voor zover passend binnen de beschikbare financiële ruimte. Daarnaast kan voorgesteld worden de begroting bij te stellen op basis van een afzonderlijk raadsvoorstel met bijbehorende begrotingswijziging, bijvoorbeeld om de uitvoering van urgente dossiers met voorrang op te kunnen pakken.

Communicatie en Participatie

Tussentijdse betrokkenheid raad

In het raadsbesluit P&C-cyclus 2023, van 26 januari 2023 is uitgewerkt dat de raad in een tweetal voorbereidende sessies tijdig in positie wordt gebracht. In de eerste sessie van 21 maart jl. hebben wij de informatie over de stand van zaken in de voorbereiding aan de raad gepresenteerd. In de tweede sessie van 18 april jl. waren de aanwezige raads- en burgerleden in de positie aan te geven welke speerpunten uit deze kadernota zij het belangrijkst vonden. Wij hebben de inhoudelijke input uit deze sessie vertaald in een drietal thema's die de leidraad vormen bij het uitvoeren van onze werkzaamheden. Het gaat dan over:

- Een betrouwbare overheid
- Trots op ons Sittard-Geleen
- De aandacht dichtbij

Daarnaast hebben wij de input meegenomen bij de bepaling van de speerpunten.

Persbericht

Het raadsvoorstel wordt geagendeerd voor bespreking in de ronde van 1 juni aanstaande respectievelijk voor vaststelling in de raadsvergadering van 15 juni aanstaande. Tevens wordt er in combinatie met de 1ste rapportage 2023 een persbericht gemaakt voor de externe communicatie.

Vervolg

Planning raadsbehandeling:

Op 17 mei aanstaande bieden we de kadernota 2023 aan de gemeenteraad aan. Zoals opgenomen in het raadsbesluit P&C-cyclus 2023 kunnen raadsfracties bij de P&C-producten gebruik maken van een schriftelijke technische vragenronde. Dit proces wordt zo ingericht dat de antwoorden beschikbaar zijn voor de rondebehandeling. Voor de raadsbehandeling van deze kadernota stellen wij de volgende planning voor:

Datum	Actie	wie
17 mei	Uitlevering kadernota aan de raad	Financiën
23 mei (10.00 uur)	Uiterste termijn indiening technische vragen, gebundeld per raadsfractie	Raadsfracties
26 mei (16.00 uur)	Aanbieding beantwoording schriftelijke technische vragen	Griffie, Financiën
1 juni	Ronde beeld- en oordeelsvormend	Raad
15 juni	Raadsvergadering - besluitvorming	Raad

Nb. De kadernota 2023 wordt gelijktijdig met de 1ste rapportage 2023 in de ronde en raadsvergadering behandeld.

***Doorkijk begrotingsvoorbereiding*:**

De kadernota 2023 is richtinggevend voor de uitwerking van de begroting 2024. Overeenkomstig het raadsbesluit over de p&c-cyclus 2023 bereiden wij voor het zomerreces de actualisatie van het begrotingsbeeld ('de cijfers') en de programmabladen voor. Na het zomerreces informeren wij u in een themasessie over de uitkomsten van deze onderdelen. Deze sessie is vooralsnog gepland op 7 september as. De integrale behandeling van de begroting 2024 vindt plaats in de raadsvergadering van 8/9 november 2023.

Bijlagen

Kadernota 2023
Concept raadsbesluit

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Cluster: Dienstverlening Burgemeester: mr. J.Th.C.M. Verheijen	Registratienummer : r Reg. datum : 12 mei 2023 Reg.nummer(s) bijlagen : Gemeentesecretaris: J.A.M. Heesen

Burgemeester, mr. J.Th.C.M. Verheijen	**Gemeentesecretaris,** **J.A.M. Heesen**